

SLOVENEK

== Cene inseratov: ==
 Epistolne petlinjske vrste mail
 oglasi po K 4— in K 6—,
 veliki oglasi nad 45 mm vi-
 šine po K 8—, poslani itd.
 po K 12—.

Pri večjem naročilu popust.
 Izbija vsek dan izvenski
 ponedeljek in dnevi po praz-
 niku ob 5. uri zjutraj.

Mesečna priloga: vsakih SKL

Poština plačana v gotovini

Političen list za slovenski narod.

Uprava le v Kopitarjevi ul. 8. — Račun pošne hran.
ljubljanske št. 550 za letošino in št. 348 za oglede,
zagreb. 39.611, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797

Konferenca male entente in Poliske v Belgradu.

ministrstvu za promet. Delo odsekov bo gotovo najbrže že koncem tega tedna, ker je naše ministrstvo za zunanje stvari že vse potrebno gradivo pripravilo. Za sedaj je predvidena še ena plenarna seja, in sicer za nedeljo ob štirih popoldne v poslopju Narodne banke. Na plenarnih sejah se bo razpravljalo edinole o morebitnih spornih vprašanjih. Predložili se bodo tudi končnoveljavni sklepi in resolucije o delovanju odsekov. Ako bi kako vprašanje ostalo sporno, pride še enkrat na plenarno sejo, da se doseže končnoveljavni sporazum.

Belgrad, 9. marca. (Izv.) Jutri ob eni popoldne priredi predsednik jugoslovanske delegacije na konferenci strokovnjakov male antante in Poljske, bivši minister dr. Velizar Janković, obed na čast češkoslovaški, rumunski in poljski delegaciji. Slavnostni obed bo v hotelu »Srbski kralj«. Razen inozemskih delegacij je povabljena tudi naša delegacija, nadalje ministri, predsednik narodne skupščine dr. Ribar, predsednik belgrajske občine in zastopniki našega političnega, gospodarskega, finančnega in kulturnega življa.

Belgrad, 9. marca. (Izv.) Danes se je v zakonodajnem odboru končala načelna debata o splošni upravi. Zakonski načrt je bil načeloma sprejet. Proti so glasovali Jugoslovanski klub, zemljoradniki, republikanci in socialni demokrati.

Belgrad, 9. marca. (Lzv.) Dopoldne se je v zakonodajnem odboru pričela podrobna debata o zakonu glede splošne uprave. V debati o posameznih členih zakonodajnega načrta so sodelovali vsi štirje zastopniki Jugoslovanskega kluba in sicer poslanec dr. Dulibić, dr. Hohnjec, Žebot in prof. Sušnik. Pri čl. 1 je predlagal posl. dr. Dulibić, da se morajo tudi posli finančnega in vojnega ministristva, v kolikor se upravljajo in vrše v mejah oblasti, proglašiti za posle splošne uprave, ki jih naj upravlja veliki župan. Omenjal je pri tem predpisovanje in izterjevanje davkov, oproščevanje od davkov, rekrutiranje vojakov, oprostitve od vojaščine, vojaško vprego itd. Vse te posle morejo najhitrejšje in najtočnejše opravljati civilne oblasti oziroma veliki župan. Ni razloga, da bi se morali ti posli osredotočiti pri ministristvih, ker bi se na ta način samo zavlačevali in se ne bi rešili radi nepoznanja krajevnih razmer. Pri čl. 2 je dr. Dulibić kritiziral besede »po navodilih ministra«, ker bi se mogle napačno pojmovati in tolmačiti, da ima minister v vseh stvareh dajati navodila velikemu županu, ki ne bi bil na ta način svoboden pri svojih sklepih. — Poslanec dr. Hohnjec je govoril o istem predmetu ter je predlagal, naj se črta beseda »ministere«, besedi »po navodilih« pa naj se zamenjata z besedami »v mejah zakona«. O isti stvari je govoril tudi poslanec prof. Sušnik. Poročevalec odbora je stavil na to posredovalni predlog, naj se namesto dosedanjega besedila ustavi »po navodilih v mejah zakona«, kar je odbor sprejel. Pri čl. 6 se je razvila živahna debata, zakaj je pododbor izpustil člen, ki govori o okrožjih. Dr. Hohnjec je predlagal, naj se o tem vrši debata, ne da bi se to vprašanje rezerviralo za zakon o razdelitvi države na oblasti. Dr. Dulibić je poudarjal potrebo, da se to vprašanje razpravlja in reši sedaj, ker predvideva zakon o razdelitve države teritorialno ureditev oblasti, a ta zakon predvideva določitev in ureditev državnih upravnih organov, kar so popolnoma različne stvari. Odbor je sklenil, da sedaj ne razpravlja o vprašanju okrožij. Pri čl. 12 sta zahtevala zastopnika Jugoslovanskega kluba dr. Hohnjec in dr. Dulibić, naj se veliki župan imenuje iz ternopredloga oblastne skupščine oziroma oblastnega odbora. Sprejet ni bil niti ta predlog.

Belgrad, 9. marca. (Izv.) Z odločnim nastopom Jugoslov. kluba v zakonodajnem odboru pri razpravi o splošni upravi se bavi tudi belgrajska »Politika«, ki poudarja v današnji številki, da se niso po sprejetju ustave poslanci Jugoslov. kluba ob nobeni priliki toliko izpostavljali in pokazali toliko bojevitosti kot nepomirljivi av-

Plenum nar. skupščine počiva; nespo-
sobna in malodelavna vlada parlamentu ni
imela ničesar predložiti, ker se raje po-
služuje naredb kakor parlamenta, parla-
mentarna vladna večina pa niti tistih za-
konskih predlog, ki jim ustava predpisuje
rok, ni pravočasno obdelala. Ta nedelav-
nost parlamenta pa ima še drug vzrok, o
katerem se v kuloarjih narodne skupščine
potihoma razpravlja. Vladna večina je med
sabo hudo sprta, tako da je za uspešno de-
lo nespodobna; nasprotja v parlamentarni
večini so tako huda, da se more govoriti
naravnost o sovraštvu med radikali in de-
mokrati. Očitki, ki so padli od g. Protiča
na račun g. Svetozarja Pribičevića, so tako
hudi, da so končno razburili radikale. Pri-
bičević se je izprva poizkušal braniti, ko
pa so razkritja Protičevega »Radikala«
v aferi Pribičević-Hercigonja udarjala na
demokratskega voditelja kakor kladivo na
nakovalo, je g. Pribičević umolknil. Tožil
ni, kakor bi bil moral, pač pa je poslal na
ulico demokratsko akademsko mladino, da
ga z manifestacijo opere.

Medtem je pa prišla na dan še druga stvar, o kateri se v radikalnih krogih mnogo razpravlja. To je priznanje Pribičevičevega revolveržurnalista Cievarića, da je izdal raznim komunistom v tuzemstvu in v inozemstvu 600.000 kron, da ne iz svojega, je jasno ko beli dan. Radikali še niso pozabili, da so bili demokratje v zvezi s komunisti za časa železniškega štrajka, ko je bil g. Protić na vladi. Ko pa so prišli demokratje zopet na vlado, so zoper komuniste uvedli naravnost divjo gonjo in povzročili, da so se komunistični mandati protizakonito razveljavili. Zoper komuniste so uvedli po celi državi naravnost špionažno službo, sedaj pa iščejo ž njimi zopet stike — z denarjem. Naravnost strašna politična morala, ki je ne prenesejo lahko niti radikali niti lastni pristaši demokratske stranke, ki še dajo kaj na čast in ugled stranke.

Zato se od Pribičevića odmiče g. Davidović, vodja srbijanskih demokratov. Od hrvatskih demokratov pa so brezpogojni častilci Pribičevića le še poslanci Wilder, dr. Lukinić in dr. Krstelj, vse drugo se nagiba dr. Rojčevemu krilu.

Radikali občutijo kot sramoto, da so v taki parlamentarni zajednici, pa si ne morejo prav pomagati. Parlament naj počiva, morda se medtem le kaj izpremeni. Da stvar pospešijo, nameravajo tudi oni poslati radikalno dijaštvo v Belgradu na Terazije, da protestira proti osovraženemu ministru Pribičeviću. Ta pa se drži ministrske stolice kot klop kože in se z vsemi štirimi brani — odne dvorane, dasi je sicer njen goreč oboževatelj.

Čustva radikalov so pa tudi popolnoma razumljiva. Bivši ministrski predsednik, x-kratni minister in nesporno izredno ugleden politik zaluči v obraz aktivnemu ministru in to javno pred celim svetom, da je minister ničvrednej in zločinski tip, a minister se ne zgane, da pred sodnim forumom ovrže, kar mu je »Radikal« očitall glede Hercigonje, in tako opere omadeževano čast. Kje na svetu je še kaj enakega mogoče?! Povsod drugod bi tako napadeni minister izvajal po naravi stvari same narekovane mu posledice, a če bi on tega ne storil, bi — predsednik vlade odstopil.

Zato je bilo treba parlamentarnih po-
čitnic. Saj bi vlada sicer po svoji stari na-
vadi že dobila kako mašilo, da je predloži
narodni skupščini, če nima kaj boljšega iz-
delanega.

Zastrupljena atmosfera se čisti, četudi počasi in to vidi tudi g. Pribežević. Zato ne odstopi, ampak se pripravlja z »jugoslovanskimi« fašisti, med katere troši vlada denar, ogromne vsote, samo za zagreški odbor »Narodne obrane« tekem enega meseca 592.000 K ter očitno išče stika s komunisti. Za resnično narodno-obrambna društva pa nima vlada niti ficka in nekatere bolnišnice v Sloveniji grozi, da jih bo zaprla.

Resnično: Neizbežno navzdol.

Belgrad, 9. marca. (Izv.) Konferenca strokovnjakov male antante in Poljske se je danes popoldne ob 4.10 svečano otvorila v dvorani Oficirskega doma. Pred otvoritvijo se je nabralo mnogo občinstva pred poslopjem Oficirskega doma. S stolpa Oficirskega doma so visele jugoslovanske, nad vhodom v poslopje pa dve srbski zastavi. — Ob 3.40 so začeli prihajati delegati. Najprvo sta prišli v štirih lepih kočijah rumunska in poljska delegacija, potem pa v dveh avtomobilih češkoslovaška in jugoslovanska. Ko so delegati stopili v dvorano, so bili predstavljeni predsedniku narodne skupščine dr. Ribarju in ostalim prisotnim gospodom. Potem so odšli gospodje na dvorišče Oficirskega doma, kjer so jih slikali.

Ko so delegati zavzeli svoja mesta, je v dvorani zavladala globoka tišina. Ob 4.10 uri je vstal minister za zunanje stvari dr. Momčilo Ninčič in izpregovoril z močnim in sonornim glasom tele besede v francoskem jeziku: »Spoštovana gospoda! Izredno sem zadovoljen, da morem v predstolnici Srbov, Hrvatov in Slovencev pozdraviti zastopnike treh prijateljskih držav, na katerih prijateljstvo nas vežejo ne samo splošni interesi, ampak tudi globoko nagnenje, katero je ustvarila naša prošlost, izpolnjena s stoletnim trpljenjem. Naravno, to je privikar, da smo se našli skupaj, da se sporazumemo o zelo pomembnih vprašanjih. Imam vtis, kakor da smo si že mnogokrat drug drugemu prisrčno stisnili roko. Drug drugemu si nismo blii nikoli neznani, in ta konferenca dokazuje, da mislimo še manj to ostati v bodočnosti. Bodočnost predstavlja za nas gotove težkoče. Kakor je rojstvo naših držav bilo zvezano z velikimi težavami, tako se tudi naša notranja konsolidacija nahaja v podobnih težkočah. Kar se tiče zunanje politike, stoje vse štiri države na strani onih, ki so povzročili, da se je bilanca strahovite vojne nagnila na našo stran. To je bistvo razloga, zakaj se tako dobro razumemo in zakaj se je med nami tako lahko dosegla solidarnost. Današnja konferenca je izraz te solidarnosti, ki nas veže v obrambi skupnih interesov. Hkrati pa je tudi izraz globokega prepričanja, da se bomo sporazumeli v ustvaritvi zveze za skupno postopanje v vrsti velikih vprašanj. Toda s tem delom ne mislimo koristiti samo sebi, ampak hočemo vzporediti svoje napore. Sporazumno z zavezniškimi silami, ki so sklicale konferenco v Genovi, bomo mogli bolje delovati v interesu gospodarske konsolidacije Evrope, kar je prvi pogoj našega razvoja. Naše delo bo olajšalo in omogočalo, da pride gospodarska konferenca v Genovi do pozitivnih uspehov, ki bodo tudi res omogočili gospodarsko obnovo Evrope. Mi nikoli ne mislimo na to, da bi omajali vzajemno zaupanje med vsemi narodi Evrope, ampak hočemo svoje napore strniti in energično delovati na tem, da se to zaupanje še poglobi. V Vas pozdravljam vestnike miru in napredka Evrope. In zato Vam želim, gospodje, da dosežete v svojem delu popoln uspeh. V Vas so uprte oči in srca iz vseh krajev naših štirih držav.« Govor ministra dr. Ninčiča so navzočni sprejeli z živahnim ploskanjem.

Nato je vstal predsednik poljske delegacije in poljski poslanik v Belgradu Zdzislaw Okenski in je izpregovoril sledeče besede: »Gospodje! Zelo sem srečen, da se morem v imenu poljske delegacije zahvaliti gospodu ministru za zunanje stvari za njegove ljubeznive in prijateljske besede. Srečna iniciativa kraljevske vlade, da v Belgradu zbere gospodarske in finančne strokovnjake kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Romunije, Češko-slovaške in Poljske, je našla povoljen odziv v naših državah. Težko izmučeni v vojni smo delali hude napore za doseg samostojnosti. Poljska želi aktivno sodelovati pri velikem delu obnove Evrope in na konferenci, ki smo jo danes otvorili. Poljska bo iskreno sodelovala pri tem, da se najde skupna podlaga za akcijo, ki bo olajšala izhod težke krize, odgovarjajoč interesom držav, ki so danes tukaj zastopane. Delali bomo na tem vztrajno in dosledno. Čvrsto smo verjeti, da bomo

uspešno doprinesli k velikemu delu, pri reševanju zadev, ki spadajo v program genovske konference. Pridružujemo se srčnim željam, ki jih je izrazila Vaša ekselencenca in ne dvomimo, da bo delo konference kronano s popolnim uspehom.« Navzočni so burno ploskali tem besedam poljskega poslanika.

Preds. rumunske delegacije Ciriacescu je govoril ravnotako v francoščini nastopne besede: »Gospoda! Zahvaljujem se Vam za laskave besede, s katerimi ste se obrnili na nas. Dovolite mi, da izrazim radost, ki jo občutimo, da smo se zbrali tukaj v Beogradu, ki sintetizira za nas veliko bol, ki smo jo pretrpeli mi vsi v borbi za svobodo in gospodarsko osamosvojitve narodov. Mi smo se zbrali, da damo izraza naši skupnosti in da se bolje med seboj spoznamo. Zakaj le na ta način bomo mogli sodelovati v veličastnem delu, ki so ga začeli naši veliki zavezniki, to je na gospodarski obnovi Evrope. Tako pametno sestavljen program na gospodarski konferenci v Genovi nas bo vodil pri našem delovanju v duhu največje pristrčnosti. To bo omogočalo, da bo naše delo etapa v razvoju našega sporazuma in v ustvaritvi dobre in pametne gospodarske politike.« Živahno pritrdjevanje je sledilo tem besedam.

Končno je govoril še českoslovaški poslanik Antonin Kalina, predsednik českoslovaške delegacije, sledeče: »Gospodje! V imenu vlade českoslovaške republike in v imenu naše delegacije mi je čast, zahvaliti se iz vsega srca Vaši ekselenci, vladi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, Vašim zastopnikom, kakor tudi Vašemu tisku za prijateljski sprejem. Vlada českoslovaške republike je z veliko radostjo prejela vest o prvi skupni konferenci predstavnikov male antante in Poljske, ki je sklicana v Belgrad, da se doseže sporazum o skupnem programu dela, ki ga je treba izvesti na konferenci v Genovi. Mi želimo sodelovati pri gospodarski obnovi Evrope. Doseči moramo iskreni in prijateljski sporazum z našimi velikimi zavezniki, in z njimi moramo lojalno in skupno sodelovati. Mi vsi želimo, da dosežemo dolg in trajen mir, ki bo zagotovil našim narodom miren gospodarski razvoj. V zgodovini narodov imamo mnogo primerov, ki nam dokazujejo, da so tudi mali narodi mogli uspešno doprinesei s svojim delom in svojimi žrtvami k ustvaritvi intelektualnih in moralnih vrednot sveta. Uverjeni smo, da mi vsi želimo, da doseže naša konferenca popoln uspeh. Mi vsi hočemo vse svoje moči posvetiti k obnovi gospodarskega življenja in rekonstrukciji nove Evrope. Dobro znamo, da bo treba delovati z naporom in da bo treba napeti vse sile narodov.

Mi smo pripravljeni v veliki meri sistematično in udano sodelovati in pri tem nas vodijo prisrčne želje do končnega uspeha. Nadejamo se, da bodo vsi dobro razumeli te naše napore. Želimo, da genevska konferenca doseže in zajame dolg in trajen mir, možnost razvoja gospodarskih sil in intelektualnega napredka za blagostanje človeštva.« Govor poslanika Kaline so navzoči poslušali z velikim zanimanjem in mu ob koncu živahno plaskali.

Vsi govori so bili govorjeni v francoščini, v katerem jeziku se sploh vodijo vse razprave in bodo sestavljeni tudi vsi zapisniki.

Ob 4.40 vstane minister dr. Ninčič in naznani, da odpira konferenco strokovnjakov male entente in Poljske. Prosi, da se strokovnjaki zberejo ob šestih zvečer v poslopju Narodne banke, da se izvrši razdelitev v odseke. — Nato je bila prva plenarna seja zaključena.

Beograd, 9. marca. (Izv.) Danes ob šestih popoldne je bila prva plenarna seja strokovnjakov vseh delegacij male antante in Poljske. Na tej seji so razpravljali o razdelitvi dela v sekcije. Konstituirali so se trije odseki, namreč finančni, gospodarski in prometni. Finančni odsek je imel danes svoj sestanek v finančnem ministrstvu, gospodarski v Narodni banki, prometni pa v

